

Priopćenje za medije

Luxembourg, 8. ožujka 2023.

Financijska sredstva za oporavak od pandemije: revizori pozivaju na poseban oprez u pogledu zaštite financijskih interesa EU-a

- *Zemlje EU-a ukupno mogu upotrijebiti 724 milijarde eura za obnovu svojih gospodarstava u zamjenu za reforme i javna ulaganja*
- *U novom modelu potrošnje postoji nedostatak u pogledu jamstva i odgovornosti*

U relativno kratkom roku Europska komisija uspostavila je kontrolni sustav provjera za glavni fond EU-a za oporavak od pandemije bolesti COVID-19, Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF), u okviru kojeg na raspolaganju stoje 724 milijarde eura. Europski revizorski sud (Sud) ispitao je strukturu tog sustava kontrole i utvrdio nedostatak u pogledu jamstva i odgovornosti kad je riječ o zaštiti financijskih interesa EU-a. Države članice obvezne su provjeravati jesu li ulagački projekti financirani sredstvima iz RRF-a usklađeni s pravilima EU-a i nacionalnim pravilima, ali Komisiji je u okviru njezinih aktivnosti dostupno malo provjerenih informacija o tome na koji se način te nacionalne provjere provode. Budući da izostaje jamstvo u pogledu usklađenosti s tim pravilima, na razini EU-a postoji nedostatak odgovornosti.

Komisija u okviru RRF-a usmjerava financijska sredstva na novi način: izvršava plaćanja zemljama EU-a nakon što utvrdi da su one dostizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti ispunile ciljeve koji su prethodno dogovoreni u njihovim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost. U tu je svrhu Komisija uspostavila opsežan kontrolni okvir kako bi provjerila podatke koje države članice dostavljaju kao dokaz ispunjenja tih ciljeva. Međutim, za razliku od ostalih programa financiranja sredstvima EU-a, usklađenost ulagačkih projekata koji se financiraju sredstvima iz RRF-a s pravilima EU-a i nacionalnim pravilima nije jedan od uvjeta za plaćanje. Usklađenost s tim pravilima nije obuhvaćena ni Komisijinim provjerama zahtjeva za plaćanje koje podnose države članice.

„Građani će novim načinima dodjele financijskih sredstava EU-a vjerovati samo ako mogu biti sigurni da se njihov novac troši na pravilan način”, izjavio je predsjednik Suda Tony Murphy. „Trenutačno postoji nedostatak u pogledu jamstva koje Komisija može pružiti kad je riječ o glavnom fondu EU-a za oporavak od pandemije te izostanak odgovornosti na razini EU-a.”

U nadolazećim godinama Komisija namjerava ispitati prikladnost kontrola koje provode pojedinačne zemlje EU-a. Komisija će se usmjeriti na procjenu toga mogu li se sustavima kontrole koje su uspostavile države članice spriječiti, otkriti i ispraviti prijevara, korupcija, sukobi interesa i dvostruko financiranje. Komisija ima ovlasti za povrat svih iznosa u slučajevima takvih nezakonitih aktivnosti u kojima zemlje nisu primijenile mjeru povrata.

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Međutim, Komisija nije imala u planu ispitati na koji način zemlje provjeravaju da su ulagački projekti koji se financiraju sredstvima iz RRF-a usklađeni s pravilima EU-a i nacionalnim pravilima. Zbog toga joj je dostupno malo provjerenih informacija, što utječe na jamstvo koje može pružiti. Revizori upozoravaju na to da je neusklađenost s pravilima EU-a i nacionalnim pravilima, uključujući pravilima o javnoj nabavi, državnim potporama i prihvatljivosti, raširena pojava u drugim programima potrošnje EU-a te čini ozbiljan rizik za financijske interese EU-a. Pozivaju Komisiju da pronađe načine za otklanjanje nedostatka jamstva na razini EU-a.

Komisija nije izdala smjernice o tome što učiniti u slučaju da se mjera za koju su financijska sredstva već dodijeljena ukine, što je slučaj u kojem je vjerojatnije da neće biti otkrivene povezane ključne etape i ciljne vrijednosti koje su poništene. Učinak takvog ukidanja nije jasan. Nadalje, Komisija je tek sada – gotovo na polovici razdoblja primjene RRF-a, koji je privremeni instrument – izračunala koliko bi novca trebalo biti zamrznuto ili neisplaćeno u slučaju da pojedina zemlja ne uspije u potpunosti dostići određenu ciljnu vrijednost ili ključnu etapu. Revizori su uočili i da u izvješćivanju o prijevarama ima prostora za napredak te da su potrebne dodatne smjernice u vezi s paušalnim ispravicima, koji bi se trebali na dosljedan način primjenjivati kad je riječ o nedostacima utvrđenima u sustavima kontrole pojedinih zemalja.

Kontekst

RRF čini najveći dio financijskih sredstava EU-a dodijeljenih za oporavak od pandemije bolesti COVID-19 te se njime pruža opsežna financijska potpora (385,8 milijardi eura u obliku zajmova, 338 milijardi eura u obliku bespovratnih sredstava) kako bi se ubrzao gospodarski oporavak država članica od posljedica pandemije i povećala njihova otpornost. Španjolska i Italija najveće su primateljice bespovratnih sredstava te zajedno primaju 43 % ukupnog iznosa. U okviru RRF-a potpora reformama i ulagačkim projektima pruža se od veljače 2020. do 31. prosinca 2026. Kako bi financirala RRF, Komisija pozajmljuje sredstva na tržištima kapitala i izdaje zajedničke obveznice EU-a. Revizija je provedena u kontekstu velikog broja isplata koje još uvijek treba izvršiti. Preporukama revizora nastoji se doprinijeti nastojanjima da se zajamči uspostava prikladnog sustava kontrole u svrhu djelotvorne zaštite financijskih interesa EU-a. Revizori u dogledno vrijeme planiraju ispitati i provjere u vezi s RRF-om koje provode zemlje EU-a.

Tematsko izvješće Suda 07/2023 „Struktura Komisijina sustava kontrole za Mehanizam za oporavak i otpornost – Unatoč opsežnim aktivnostima koje su u planu nedostatak na razini EU-a u pogledu jamstva i odgovornosti i dalje je prisutan u novom modelu primjene” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu).

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502